

Sammenfattende redegørelse

Politiets efterforskning af branden den 3. november 2004 på N.P. Johnsens Fyrværkerifabrik, Kløvkærvej, Kolding

Denne redegørelse er blevet til på baggrund af et omfattende efterforskningsmateriale og en juridiske indstilling i sagen.

Politiets efterforskning af branden på Fyrværkerifabrikken i Kolding startede den 3. november 2004 umiddelbart efter brandens opståen, og løb frem til 20. april 2005. Efterforskningen har været rettet mod at afklare om et strafferetlig ansvar kunne gøres gældende mod nogen samt om nogen har tilsidesat givne tilladelser eller overtrådt vedtagne sikkerhedsbestemmelser, eller om nogen på anden måde havde tilsidesat forskrifter på en sådan måde, at strafansvar kunne komme på tale. Som yderligere mål for efterforskningen har været en afklaring af den arbejdsulykke, der skete under branden hvorved en brandmand omkom.. Endelig har man ved efterforskningen ønsket en forklaring på brandens opståen og årsagerne til dennes katastrofale udvikling.

Følgende temaer har dannet grundlag for politiets efterforskning:

1. **Branden**

En vurdering af årsagen til brandens opståen og en beskrivelse af brandens udvikling.

2. **Arbejdsulykken**

En beskrivelse af den arbejdsulykke under brandbekæmpelsen, der medførte at en brandmand omkom.

3. **Lagerbeholdning**

Hvilket kvantum netto fyrværkerikrudt (Netto Eksplosiv Mængde) befandt der sig den 3. november 2004 på virksomheden..

4. **Tilladelser**

Hvilke tilladelser er af forskellige myndigheder givet til Fyrværkerifabrikken og er disse overholdt.

5. **Sikkerheden.**

En beskrivelse af virksomhedens sikkerhedsrutiner generelt og op til den 3. november 2004.

6. Miljø

En beskrivelse af mulige miljømæssige konsekvenser af branden, såvel indenfor som udenfor virksomhedens område.

Delkonklusion vedr. branden

Det kan lægges til grund, at årsagen til brandens opståen på virksomheden skyldes en medarbejders hændelige tab af en papkasse med fyrværkeriraketter med varenummer 3602 i en åben 40 fods stålcontainer.

Der er ikke dokumenteret nogen fejlkonstruktion i denne raketttype eller påvist en pyroteknisk blanding, der er selvantændelig eller speciel stødfølsom. De forklaringer som medarbejderne på virksomheden har afgivet om hændelsesforløbet lægges til grund. Der foreligger hverken andre vidneudsagn eller objektive spor, der peger i en anden retning.

Om brandens udvikling må foreløbig konkluderes, at denne som ovenfor beskrevet startede i containeren lige før kl. 14.00.

Den bredte sig til en anden 40 fods container, der var under losning ved siden af, og denne eksploderede ca. kl.15.25. Herved blev døre og vinduer i hal 1-2 blæst ud, og brændende fyrværkeri trængte ind i hallen.

Hal 1-2 eksploderede ca. kl. 15.33, og frem til kl. ca. 17.45 skete på virksomheden en række mindre eksplosioner..

Omkring kl. 17.45 skete 3 kæmpe eksplosioner, hvor det formodes at hal 6 og 7 sprang i luften.

Følgende undersøgelser er endnu ikke tilendebragt:

Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut er blevet bedt om en beregning af temperaturforløb samt mængden af frigivet energi ved startbranden i den første container og i det videre forløb. Dette vil kunne give en mulig forklaring om årsager til eksplosionerne samt danne basis for forklaring af brandspredning mellem containere og oplagsbygninger.

Raketter med varenummer 3602 (identiske med typen i den tabte papkasse) er sendt til teknisk analyse på et laboratorium i Tyskland. Baggrunden er en kemisk analyse, hvoraf det fremgår, at sprængladningen i rakettypen mellem styrepind og raketmotor var større end nødvendig.

Delkonklusion vedr. arbejdsulykken

Det må lægges til grund, at brandmand Max Jørgensen omkom i forbindelse med eksplosionen af den anden container den 3. november 2004 kl. ca. 15.25. Han befandt sig på en stikvej mellem hal 1-2 og hal 3, hvor han var ved at lægge slanger ud. Han var på dette tidspunkt iført hjelm. Det var af indsatslederen gentagne præciseret, at brandmændene ikke måtte opholde sig "i det åbne rum", hvilket betød, at de hele tiden skulle søge beskyttelse bag mure og køretøjer.

Døden synes at være indtrådt stort set øjeblikkelig, da fravær af sod i luftvejene og lav kuliltemætning viser, at han ikke har indåndet større mængder af røg inden dødsfaldet.

Dette er i overensstemmelse med afgivne vidneforklaringer, hvoraf fremgår, at han lå i en unaturlig stilling, samt at alle genoplivningsforsøg var forgæves.

Dødsårsagen kan efter obduktionserklæringen være følger af svær trykpåvirkning og hovedtraume med hjernekvæstelse.

Arbejdstilsynet har endnu ikke afgivet endelig indstilling i sagen.

Delkonklusion vedr. lagerbeholdning

Ud fra foretagne efterforskningskridt er der ingen indikation af, at virksomheden i Kolding den 3. november 2004 eller tidligere har overskredet et af Vejle Amt den 17. marts 2004 givet vilkår i miljøgodkendelsen om maksimalt at have et oplag af fyrværkeri på 300 tons NEM. (Netto Eksplosive Mængder).

På grund af højsæsonen var virksomheden tæt på de maksimalt tilladte mængder, men forklarer samtidigt, at man i dagene efter den 3. november 2004 løbende ville have reduceret lageret ved levering til flere forskellige modtagere.

Virksomheden har løbende gennemført en omfattende lagerkontrol og det kan lægges til grund at der den 3. november 2004 var en beholdning på i alt 287 tons NEM.

Delkonklusion vedr. tilladelser

Efter gennemgang af de forskellige myndigheders tilladelser til fyrværkerifabrikken, herunder vilkår for disse, vurderes alle at være opfyldt af virksomheden.

En af Beredskabsstyrelsen den 7. juli 2004 til virksomheden udstedt virksomhedstilladelse med udløb den 30. september 2004 ses ikke at være forlænget. Beredskabsstyrelsen har oplyst, at det ikke har nogen betydning for sagen, idet der ved en yderligere forlængelse ikke ville blive stillet andre vilkår end tidligere.

Delkonklusion vedr. sikkerheden

Efterforskningen har ikke fundet indikation af at virksomheden på nogen måde forud for branden den 3. november 2004 skulle have tilsidesat de sikkerhedsforanstaltninger, der er nævnt i virksomhedens egen sikkerhedsrapport, eller som fremgår af tilsynsmyndighedernes forudsætninger for at godkende virksomhedens sikkerhedsrapport.

Efterforskningen henviser til

at Beredskabsstyrelsen den 18. november 2003 har foretaget tilsyn af virksomheden,

at Beredskabsstyrelsen den 7. juli 2004 forlængede dennes virksomhedsgodkendelse,

at Vejle Amt, Beredskabsstyrelsen, Kolding Brandvæsen og Arbejdstilsynet den 10. august 2004 har ført tilsyn med dele af de aktiviteter på virksomheden, der er omfattet af risikobekendtgørelsen, og i den anledning konkluderede, at virksomheden levede op til de styringsmæssige forudsætninger, som var oplyst i den fremsendte sikkerhedsrapport, og

at Kolding kommune den 31. august 2004 foretog brandsyn på virksomheden, uden at dette gav anledning til bemærkninger.

Delkonklusion vedr. miljø

Det omgivende miljø har ikke været udsat for sådanne påvirkninger, at dette har givet miljømyndighederne grund til bekymring. Særligt henvises til, at området udenfor brandtomterne og selve fabriksområdet fortsat kan anvendes til legeplads for børn og til grøntsagsdyrkning.

Jorden på selve fabriksområdet skal efter endelig rydning yderligere undersøges af miljømyndighederne.

Vejle Amt/ Miljøvagten har overfor politiet i Kolding tilkendegivet, at der ud fra de foretagne miljømæssige undersøgelser og analyser ikke er grundlag for at mistænke N.P.Johnsens Fyrværkerifabrik for at have opbevaret ulovligt

Sammenfattende redegørelse

Politiets efterforskning af branden den 3. november 2004 på N.P. Johnsens Fyrværkerifabrik, Kløvkærvej, Kolding

Denne redegørelse er blevet til på baggrund af et omfattende efterforskningsmateriale og en juridiske indstilling i sagen.

Politiets efterforskning af branden på Fyrværkerifabrikken i Kolding startede den 3. november 2004 umiddelbart efter brandens opståen, og løb frem til 20. april 2005. Efterforskningen har været rettet mod at afklare om et strafferetlig ansvar kunne gøres gældende mod nogen samt om nogen har tilsidesat givne tilladelser eller overtrådt vedtagne sikkerhedsbestemmelser, eller om nogen på anden måde havde tilsidesat forskrifter på en sådan måde, at strafansvar kunne komme på tale. Som yderligere mål for efterforskningen har været en afklaring af den arbejdsulykke, der skete under branden hvorved en brandmand omkom.. Endelig har man ved efterforskningen ønsket en forklaring på brandens opståen og årsagerne til dennes katastrofale udvikling.

Følgende temaer har dannet grundlag for politiets efterforskning:

1. **Branden**

En vurdering af årsagen til brandens opståen og en beskrivelse af brandens udvikling.

2. **Arbejdsulykken**

En beskrivelse af den arbejdsulykke under brandbekæmpelsen, der medførte at en brandmand omkom.

3. **Lagerbeholdning**

Hvilket kvantum netto fyrværkerikrudt (Netto Eksplosiv Mængde) befandt der sig den 3. november 2004 på virksomheden..

4. **Tilladelser**

Hvilke tilladelser er af forskellige myndigheder givet til Fyrværkerifabrikken og er disse overholdt.

5. **Sikkerheden.**

En beskrivelse af virksomhedens sikkerhedsrutiner generelt og op til den 3. november 2004.

6. Miljø

En beskrivelse af mulige miljømæssige konsekvenser af branden, såvel indenfor som udenfor virksomhedens område.

Delkonklusion vedr. branden

Det kan lægges til grund, at årsagen til brandens opståen på virksomheden skyldes en medarbejders hændelige tab af en papkasse med fyrværkeriraketter med varenummer 3602 i en åben 40 fods stålcontainer.

Der er ikke dokumenteret nogen fejlkonstruktion i denne raketttype eller påvist en pyroteknisk blanding, der er selvantændelig eller speciel stødfølsom. De forklaringer som medarbejderne på virksomheden har afgivet om hændelsesforløbet lægges til grund. Der foreligger hverken andre vidneudsagn eller objektive spor, der peger i en anden retning.

Om brandens udvikling må foreløbig konkluderes, at denne som ovenfor beskrevet startede i containeren lige før kl. 14.00.

Den bredte sig til en anden 40 fods container, der var under losning ved siden af, og denne eksploderede ca. kl.15.25. Herved blev døre og vinduer i hal 1-2 blæst ud, og brændende fyrværkeri trængte ind i hallen.

Hal 1-2 eksploderede ca. kl. 15.33, og frem til kl. ca. 17.45 skete på virksomheden en række mindre eksplosioner..

Omkring kl. 17.45 skete 3 kæmpe eksplosioner, hvor det formodes at hal 6 og 7 sprang i luften.

Følgende undersøgelser er endnu ikke tilendebragt:

Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut er blevet bedt om en beregning af temperaturforløb samt mængden af frigivet energi ved startbranden i den første container og i det videre forløb. Dette vil kunne give en mulig forklaring om årsager til eksplosionerne samt danne basis for forklaring af brandspredning mellem containere og oplagsbygninger.

Raketter med varenummer 3602 (identiske med typen i den tabte papkasse) er sendt til teknisk analyse på et laboratorium i Tyskland. Baggrunden er en kemisk analyse, hvoraf det fremgår, at sprængladningen i rakettypen mellem styrepind og raketmotor var større end nødvendig.

Delkonklusion vedr. arbejdsulykken

Det må lægges til grund, at brandmand Max Jørgensen omkom i forbindelse med eksplosionen af den anden container den 3. november 2004 kl. ca. 15.25. Han befandt sig på en stikvej mellem hal 1-2 og hal 3, hvor han var ved at lægge slanger ud. Han var på dette tidspunkt iført hjelm. Det var af indsatslederen gentagne præciseret, at brandmændene ikke måtte opholde sig "i det åbne rum", hvilket betød, at de hele tiden skulle søge beskyttelse bag mure og køretøjer.

Døden synes at være indtrådt stort set øjeblikkelig, da fravær af sod i luftvejene og lav kuliltemætning viser, at han ikke har indåndet større mængder af røg inden dødsfaldet.

Dette er i overensstemmelse med afgivne vidneforklaringer, hvoraf fremgår, at han lå i en unaturlig stilling, samt at alle genoplivningsforsøg var forgæves.

Dødsårsagen kan efter obduktionserklæringen være følger af svær trykpåvirkning og hovedtraume med hjernekvæstelse.

Arbejdstilsynet har endnu ikke afgivet endelig indstilling i sagen.

Delkonklusion vedr. lagerbeholdning

Ud fra foretagne efterforskningskridt er der ingen indikation af, at virksomheden i Kolding den 3. november 2004 eller tidligere har overskredet et af Vejle Amt den 17. marts 2004 givet vilkår i miljøgodkendelsen om maksimalt at have et oplag af fyrværkeri på 300 tons NEM. (Netto Eksplosive Mængder).

På grund af højsæsonen var virksomheden tæt på de maksimalt tilladte mængder, men forklarer samtidigt, at man i dagene efter den 3. november 2004 løbende ville have reduceret lageret ved levering til flere forskellige modtagere.

Virksomheden har løbende gennemført en omfattende lagerkontrol og det kan lægges til grund at der den 3. november 2004 var en beholdning på i alt 287 tons NEM.

Delkonklusion vedr. tilladelser

Efter gennemgang af de forskellige myndigheders tilladelser til fyrværkerifabrikken, herunder vilkår for disse, vurderes alle at være opfyldt af virksomheden.

En af Beredskabsstyrelsen den 7. juli 2004 til virksomheden udstedt virksomhedstilladelse med udløb den 30. september 2004 ses ikke at være forlænget. Beredskabsstyrelsen har oplyst, at det ikke har nogen betydning for sagen, idet der ved en yderligere forlængelse ikke ville blive stillet andre vilkår end tidligere.

Delkonklusion vedr. sikkerheden

Efterforskningen har ikke fundet indikation af at virksomheden på nogen måde forud for branden den 3. november 2004 skulle have tilsidesat de sikkerhedsforanstaltninger, der er nævnt i virksomhedens egen sikkerhedsrapport, eller som fremgår af tilsynsmyndighedernes forudsætninger for at godkende virksomhedens sikkerhedsrapport.

Efterforskningen henviser til

at Beredskabsstyrelsen den 18. november 2003 har foretaget tilsyn af virksomheden,

at Beredskabsstyrelsen den 7. juli 2004 forlængede dennes virksomhedsgodkendelse,

at Vejle Amt, Beredskabsstyrelsen, Kolding Brandvæsen og Arbejdstilsynet den 10. august 2004 har ført tilsyn med dele af de aktiviteter på virksomheden, der er omfattet af risikobekendtgørelsen, og i den anledning konkluderede, at virksomheden levede op til de styringsmæssige forudsætninger, som var oplyst i den fremsendte sikkerhedsrapport, og

at Kolding kommune den 31. august 2004 foretog brandsyn på virksomheden, uden at dette gav anledning til bemærkninger.

Delkonklusion vedr. miljø

Det omgivende miljø har ikke været udsat for sådanne påvirkninger, at dette har givet miljømyndighederne grund til bekymring. Særligt henvises til, at området udenfor brandtomterne og selve fabriksområdet fortsat kan anvendes til legeplads for børn og til grøntsagsdyrkning.

Jorden på selve fabriksområdet skal efter endelig rydning yderligere undersøges af miljømyndighederne.

Vejle Amt/ Miljøvagten har overfor politiet i Kolding tilkendegivet, at der ud fra de foretagne miljømæssige undersøgelser og analyser ikke er grundlag for at mistænke N.P.Johnsens Fyrværkerifabrik for at have opbevaret ulovligt

fyrværkeri. De miljømæssige oplysninger i sagen giver således ikke politiet grundlag for en videre efterforskning. Ud fra de omtalte rapporter, analyseresultater og specialerklæringer vurderes katastrofens miljøpåvirkninger at være veldokumenteret.

Dette gælder både for påvirkninger af luft, vand og jord.

Samlet konklusion

Om årsagen til brandens opståen kan det ud fra vidneforklaringer konkluderes, at en medarbejder den 3. november 2004 kort før kl. 14.00 under losning af en åben 40 fods stålcontainer ved et hændeligt uheld tabte en papkasse med fyrværkeriraketter på containerens gulv, hvilket medførte en eksplosion og efterfølgende brand i tilbageværende fyrværkeri.

Brændende fyrværkeri fra denne container antændte senere en anden tilsvarende container fyldt op med ca. 1/3 fyrværkeri. Denne container eksploderede ca. kl. 15.25, og blæste døre og vinduer ind i virksomhedens hal 1-2. Brændende fyrværkeri trængte efterfølgende ind i hallerne og katastrofebranden udviklede sig over de næste timer.

De nødvendige tekniske undersøgelser er afsluttet. Der er ikke fundet grundlag for at rejse sigtelse mod nogen for brandens opståen, der må karakteriseres som et hændeligt uheld.

Arbejdsulykken, hvor brandmand Max Jørgensen omkom, skete ca. kl. 15.25, da den anden container eksploderede. Max Jørgensen befandt sig på det tidspunkt på en stikvej ca. 20 meter fra containeren. Omstændighederne forud for og ved brandmand Max Jørgensens død er velbeskrevne, og giver på det foreliggende grundlag ikke anledning til nogen strafforfølgning (der tages forbehold for arbejdstilsynets endelige vurdering).

Ingen af myndighedernes sikkerhedsforskrifter ses at være overtrådt af virksomheden. Det vilkår, som Vejle Amt den 17. marts 2004 har givet virksomheden om et maksimalt oplag af fyrværkeriartikler på 300 tons Netto Eksplosiv Mængder (NEM) var opfyldt. Efterforskningen har godtgjort, at der på virksomheden den 3. november 2004 var et maksimalt oplag på 287 tons NEM.

fyrværkeri. De miljømæssige oplysninger i sagen giver således ikke politiet grundlag for en videre efterforskning. Ud fra de omtalte rapporter, analyseresultater og specialerklæringer vurderes katastrofens miljøpåvirkninger at være veldokumenteret.

Dette gælder både for påvirkninger af luft, vand og jord.

Samlet konklusion

Om årsagen til brandens opståen kan det ud fra vidneforklaringer konkluderes, at en medarbejder den 3. november 2004 kort før kl. 14.00 under losning af en åben 40 fods stålcontainer ved et hændeligt uheld tabte en papkasse med fyrværkeriraketter på containerens gulv, hvilket medførte en eksplosion og efterfølgende brand i tilbageværende fyrværkeri.

Brændende fyrværkeri fra denne container antændte senere en anden tilsvarende container fyldt op med ca. 1/3 fyrværkeri. Denne container eksploderede ca. kl. 15.25, og blæste døre og vinduer ind i virksomhedens hal 1-2. Brændende fyrværkeri trængte efterfølgende ind i hallerne og katastrofebranden udviklede sig over de næste timer.

De nødvendige tekniske undersøgelser er afsluttet. Der er ikke fundet grundlag for at rejse sigtelse mod nogen for brandens opståen, der må karakteriseres som et hændeligt uheld.

Arbejdsulykken, hvor brandmand Max Jørgensen omkom, skete ca. kl. 15.25, da den anden container eksploderede. Max Jørgensen befandt sig på det tidspunkt på en stikvej ca. 20 meter fra containeren. Omstændighederne forud for og ved brandmand Max Jørgensens død er velbeskrevne, og giver på det foreliggende grundlag ikke anledning til nogen strafforfølgning (der tages forbehold for arbejdstilsynets endelige vurdering).

Ingen af myndighedernes sikkerhedsforskrifter ses at være overtrådt af virksomheden. Det vilkår, som Vejle Amt den 17. marts 2004 har givet virksomheden om et maksimalt oplag af fyrværkeriartikler på 300 tons Netto Eksplosiv Mængder (NEM) var opfyldt. Efterforskningen har godtgjort, at der på virksomheden den 3. november 2004 var et maksimalt oplag på 287 tons NEM.

På baggrund af de tilladelser og vilkår, som myndighederne har givet N.P.Johnsens Fyrværkerifabrik vurderes det, at alle tilladelser har været overholdt af virksomheden.

Miljømyndighedernes sagsbehandling og efterforskning har vist, at området omkring Fyrværkerifabrikken ikke har været udsat for sådanne påvirkninger, at det har givet de ansvarlige myndigheder grund til bekymring.

H. Werner Hansen
Vicepolitimester

Ole Madsen
Kriminalinspektør

